

HAJDUFÖLD

ELFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Helyben 50 K Félévre 220 K
 Egy évre 110 K Egész évre 440 K
NYOLC PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felnéző főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFÓN: 3-48. SZÁM

Az új kormány

Minden valószínűség mellett szól, hogy mire e sorok napvilágot látnak, az új kormány be is mutatkozik. Liberális berkekben gömbölyűre szélesednek az ábrázatok, jelentőségteljesen összevillannak a szemek és suttogó hangok árulják el a látni tudóknak, hogy kedvező szelek érkeztéhez fűznek rózsás reményeket odaát. Kétségtelen, hogy a liberál-várakozás súlypontja az új miniszterelnök személyén Bethlen István grófon nyugszik. Ő az a titokzatos új Messiás, az a Vörös-tengeren átvetelő modern próféta, aki kellő megértést és méltánylást fog tanusítani a liberális törekvésekkel szemben. Ő fog végzetni a keresztyén nemzeti idealogiának ő fog végre reális politikát csinálni s ő fogja oly irányba terelni a kormány szerkeztését, hogy a liberál-szabaddkőmives elemek is szóhoz juthassanak az ország sorsának intézésében. Ezért a nagy felbuzdulás, ezért a sokatmondó mosoly és suttogás.

Bethlen István neve nem először szerepel a miniszterelnök-jelöltek között. Hogy milyen arravaló, értékes és széleslátókörű politikus, azt talán mindennél jobban bizonyítja az a körülmény, hogy a kormányzó minden kormányválság alkalmával az elsők között kéri ki a válság megoldására vonatkozó véleményét. Ez a kormányzó bizalom maga is elegendő bizonyíték előttünk arra, hogy a liberál-berkekben keserű csalódás lesz a korai öröm folytatása. Bethlen István gróf az erdélyi fejedelmek sarjadéka, az otthonából elűzött törölmetszett magyar mágnás, Horthy Miklós bizalmasa, a magyar béke delegáció tagja, kit a két keresztyén párt mind egyike szívesen lát a kormányelnöki székben, — nem lehet ellensége a keresztyén nemzeti gondolatnak és nem lehet barátja a szabaddkőmives-zsidó irányzatnak. Nem lehet, mert az olyan lélektani és erkölcsi lehetetlenség, mint amilyen abszurdum például becsületes magyar embernek és hitvány hazaárulónak lenni egyszerre.

Az új kormány egyébként is jellemezte már kormányzati programját: **keresztyén, nemzeti és agrár** szavakkal. Ezen az alapon vállalkozott Bethlen István a kormányzásra, ezen az alapon, mely a megújulás óta minden magyar kormány programja volt lényegében. Ujítás csak az agrár szó külön kiemelésében és hangsúlyozásában van Bethlennél. Vajjon az agrarizmus fogalma az a reményteljes meglepetési csomag, ami jelentős mosolyra hangolja a liberál-lovagokat? Ugy látszik, igen. Nos, megnyugtathatjuk őket, hogy a keresztyén magyarságnak nincs mit tartania a kormány agrár politikájától. Nincs mit tartania, mert

becsületes magyar fogalmazásból az agrár szó nem jelent ruppertizmust, nem jelent weltnerizmust, nem jelent szabaddkőmives rémuralmat, hanem éppen ezek kiáltó ellentétje az: az istenáldotta magyar föld rajongó szeretete, áldozatra kész hazaszeretet, megalkuvást nem ismerő irredentizmus és eltökélt szándék, komoly akarat az ezernyi sebből vérző országot az édes anyaföld áldásából talpraállítani. Az agrarizmus munkát, alkotást jelent. Munkáját a józan gondolkodásnak és alkotásnak a rögöz való törhetetlen hűségnek és ragaszkodásnak.

Az új kormányelnök sem érthet alatta

mást, mert különben eleve elvesztette az erkölcsi talajt lába alól. Az agrár szó voltaképpen benne van már a nemzeti irányzat fogalmában, de hogy Bethlen István gróf külön kiemelte belőle, az nem jelentheti azt, mintha paraszt-diktatura, 6000 koronás buza s a keresztyén gondolat megcsufolása következne, hanem igenis azt, hogy az új kormány különös súlyt akar fordítani az édes anyaföld termőképességének minél intenzívebbé fokozására.

Ezért mosolyogjunk le a titokban örvendőket és ezért tekintünk bizalommal az új kormány működése elé. Szent meggyőződésünk, hogy nem mi fogunk csalódni...

Megalakult az új kormány

Bernolák Nándor népjóléti miniszter lett - Az új kormány már le is tette az esküt - Keddre összehívták a nemzetgyűlést - Kilépések a kisgazdapártból

Budapest, apr. 15. Bethlen István gróf tárgyalása sikerrel járt s tegnap már meg is alakította kormányát.

Miniszterelnök: Bethlen István gróf, külügyminiszter gróf Bánffy Miklós, belügyminiszter Ráday Gedeon gróf, pénzügyminiszter Hegedűs Loránt, földművelésügyi miniszter nagyatádi Szabó István, kereskedelmi miniszter: Hegyeshalmi Lajos, közoktatásügyi miniszter: Vas József, honvédelmi miniszter: Belitska Sándor, közlekedési miniszter: Mátyer János igazságügy miniszter: Tomcsányi Vilmos Pál, népjóléti miniszter: Bernolák Nándor. A nemzetiségi miniszteriumot a külügyminiszter, a kisgazda miniszteriumot a földművelésügyi miniszter fogja vezetni. Az új kormány tagjai ma délelőtt a Kormányzó kezébe letették az esküt.

Az eskümentát Bárcey István miniszteri tanácsos olvasta, mint zászlós ur pedig Jekelfalussy Zoltán segédkezett. Az eskütétel után a Kormányzó egyenként kihallgatáson fogadta az új kormánytagjait. Ezután az új kormány tagjai visszamentek a miniszterelnökségre s megtartották az első minisztertanácsot, amelyen az államtitkárságok és sajtófőnökség beöltéséről tárgyaltak.

Az új kormány kinevezéséről, a régi kormány felmentéséről szóló Kormányzó kiáltatok ma jelentek meg a hivatalos lapban. Teleki Pál és Benárd Agoston holnap jelenik meg a Kormányzónál bucsukihallgatáson.

Bethlen István miniszterelnök ma érintkezésbe lépett Rakovszky Istvánnal, a nemzetgyűlés elnökével s abban állapodtak meg, hogy a nemzetgyűlést keddre hívják össze.

A kisgazdapárt egyrésze kedvetlenül fogadta Bethlen miniszterelnökségét. Hencz Károly, Dömötör Mihály, sokorópátkai Szabó István, Patacsi Dénes, Meskó Zoltán megbeszélést tartottak és amellelt foglaltak állást, hogy kilépnek a kisgapatból. Mikor ezt nagyatádi Szabó meghallotta, ezeket mondotta: — Személyes kérdés nem adhat okot arra, hogy bárki kilépjen a pártból. Tessék megvárni, mit hoz a kormány s akkor határozzanak.

Arról értesülünk, hogy az a hír, mintha Gömbös Gyula belügyi, Kovács J. István pedig kultuszállamtitkár lesz, nem felel meg a valóságnak.

Budapest, április 15. Karafiáth Jenő a disszidensek nevében kijelentette, hogy teljes mértékben támogatják Bethlen vállalkozását. Ugy értesülünk, hogy a disszidensek csütörtöki értekezletükön úgy vélekedtek, hogy Karafiáthnak nem volt joga a disszidensek nevében ilyen nyilatkozatot tenni. Mint mondták, várni kell, míg a kormány a nemzetgyűlés elé terjeszti programját s csak azután döntsenek. A disszidensek közül 7-8 képviselő, köztük Pallavicini György belép a keresztyén pártba.

Miniszterelnökségi államtitkár állítólag Petricevich—Horváth Emil lesz, míg mig sajtófőnök újból Eckhardt Tibor.

Helybenhagyták Handler Gyula büntetését

A tárgyalás második napja

Handler Gyula bünperének újratárgyalása iránt ma még fokozottabb volt az érdeklődés, mint tegnap.

Kévéssel 9 óra után vonult be a tárgyalási terembe a bíróság. Elsőnek Katenda Lóránt városi mérnököt hallgatják ki, aki az Arany Bika dísztermében tartott gyűlésről beszél. Ő Vágó beszédének a végére érkezett, mikor a nagy zaj volt. Másoktól hallotta, hogy Handler azt mondotta Vágónak: Most beszéljen a kommunizmusról. Handler beszédében azt mondotta, hogy még nincs itt az ideje a kommunizmusnak, bár a szocializmus végcélja a kommunizmus. Elnök ezután a bizonyítási eljárást be-

fejezettnek jelenti ki s áttérnek a perbeszédre.

Gergics Károly kir. főügyész helyettes mondja el elsőnek vádbeszédét. Abban a nehéz munkában, mondotta, amit az igazság megkiván, nyugvópont a jogerős bírói ítélet. Ennek a jogerős bírói ítéletnek elhangzása után le kell csillapodni a kedélyeknek s akár pro, akár kontra nyilatkozatoknak. A magyar bírói kar jogerős ítéletei közmelegnyugvást idéznek elő. Az újrafelvételnél izgatást az ügyesség nem ellenezte, hogy azt a megnyugvást, amit az újrafelvétel kérdése megzavart, ismét megteremtse.

Ezután pontról-pontra megcáfolja a védelem tanúinak vallomásait. Handler dicsőkedik az érdemeivel is. Ha valaki egy országot felgyújtott, hiába mondja, hogy egy kunyhót megmentett. Nagy része van Handlernek, hogy a magyar népet az Isten, vallás, haza fogalom állandó guny tárgyává tételével odajuttatta, hogy inkább skart élni Kun Béla, mint a koronás király jogára alatt. Handler már nem tudta megállítani a lavinát. Felelős erkölcsileg és büntetőjogilag azért, amit elkövetett és előidézt. Felelős annál is inkább, mert ma is szociáldemokratának vallja magát. Nem vitte át a mai helyzet arra, hogy azt mondja, a szociáldemokrácia céljait revidálni kell, ki kell kapcsolni a kommunizmust, hanem azt mondja, igen is, a szociáldemokráciának célja a kommunizmus. A destrukcióért, annak előmozdításáért a büntetőjogkönyv alapján felelőségre vonni nem lehet.

Annál szigorúbban kell felelőségre vonni azon cselekményeiért, ami a törvénykönyvbe ütközik.

Hódy Béla védő azzal kezdi, hogy a kir. ügyész a vádlott személyét, a szociáldemokrata pártot, a szervezett munkásságot megtámadta. Erre majd megfelel a vádlott maga.

Elnök: Politikai kérdéseknek és politikai védelemnek a bírói tárgyaláson nincs helye.

Védő: Erre felelnem kellett. Ezután a védelem érveit sorakoztatja fel. Handler mindig a jogrendért, a közrendért küzdött. Bejelenté, hogy a törvényszék tanácsa az újrafelvételnél elrendelte a 9 rendbeli zsarolásra is az újrafelvételt.

Elnök: A kérvényben nincs erről szó.

Védő: A tárgyaláson szóval kértem. A tanács ezt el is rendelte annál is inkább, mert elrendelte Kratochvíl Károly körletparancsnok kihallgatását és pedig a kötszerekre vonatkozólag. Ezt majd — itt bejelentem — újra fogom kérelmezni.

Kéri a vádlott felmentését. Gergics Károly kir. főügyész helyettes viszonzása után **Handler Gyula** mond még egy félórai védőbeszédet.

— Soha sem voltam, sem nem leszek, s nem is vagyok kommunista, — mondotta. 22 éve vagyok tagja a szociáldemokrata pártnak, s annak mindig a jobbszárnyához tartoztam. En 1918 november 1-én is azt mondtam a Bika dísztermében:

— Szívesebben élek alkotmányos királyság, mint antidemokratikus köztársaság alatt. Kéri felmentését.

Több mint egy félórai tanácskozás után hirdeti ki a bíróság az ítéletet. Az újrafelvétel alá vett igazság, két rendbeli lázadás, hatóság elleni erőszak, hatósági közeg elleni erőszak, orgazdaság és orgazdaság kísérletének büntetőben a vádlott bűnösségének megállapítása és a büntetés ezen tetteire kiszabott részt joghatályában fenntartotta, vagyis helybenhagyta az alaptárgyaláson kiszabott 6 évi börtönbüntetését. A büntetés felfüggesztését megszünteti s a büntetés végrehajtása végett őt a kir. ügyésznek átadja.

Mikor a hosszú indokolást olvassa az elnök, Handler elsápad, tántorogni kezd és összeesik. Gyorsan leültetik, vizet adnak neki, ruháját, gallérját kigombolják. Ezután sápadtan, összetörtten hallgatja az ítélet indokolását, s csak akkor lesz még sápadtabb, akkor kezd reszketni, mikor az elnök olvassa, hogy enyhítő körülményt nem lát fennforogni, de súlyosbításnak vette, hogy igazgatásért már büntetve volt, s hogy szolgálataival hozzájárult a magyar nemzet romlásbadöntéséhez.

Hódy Béla védő fellebbezést jelentett be az ítélet ellen, ugyszintén fenntartotta a semmisségi panaszokat is. Kéri védelemnek szabadlábrahelyezését. A bíróság a kérelmet elutasítja, ami miatt a védő felfolyamodást jelentett be. Handlerrel azonnal le is vezeti egy börtönör az ügyesség fogházába.

Összeesküvést fedezett fel a svájci rendőrség, amely IV. Károly ellen irányult. Luzernben egy svájci és egy osztrák anarchistát elfogtak.

Nem volt keletje a lónak a soproni vásáron, ahol a felhajtott hatszáz darab közül alig egy-kettő cserélt gazdát, holott körülbelül féláron kínálták.

Budapest a nemzetközi forgalom visszaállításáért

Debrecen csatlakozásra hívják fel

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy feliratot intéz a nemzetgyűléshez a kereskedelem és ipar szempontjából a nemzetközi forgalomba való bekapcsolódás, a tranzit kereskedelmünknek a lehetőséghez képest való szabadabb tétele és mindazon intézkedések behozatala tárgyában, amelyek alkalmasak arra, hogy ezen forgalmak minél hathatósabb előmozdításra és támogatásra találjanak.

— A felirat kapcsán a főváros törvényhatósága leszögezte az álláspontját, amelyet a főváros közönsége a kereskedelemnek és iparnak keresztyén erkölcsi alapon való kifejtése érdekében elfoglalt. A székesfőváros törvényhatósága ennél fogva elhatározta, hogy feliratban kéri a következőket:

A keresztyén erkölcsalapján álló és szervezkedő iparnak és kereskedelemnek állami támogatását. A Bécs felé távolodott kereskedelmünknek minden lehetőség szerint Budapestre való visszahozatalát. A szomszédos államokkal való közvetlen érintkezés lehetőségének megteremtését. A megszállott területeken levő ke-

reskedelem visszahódítását, továbbá azt, hogy kereskedelmünk gócpontja Budapest legyen. Az ellátásunk és élelmezésünk jobbra és olcsábbá tételét. A behozatali és kiviteli tilalom fokozatos visszafejlesztését. A kisiparnak munkaalkalmak adásával való hathatós támogatását. Vámjogunk reformját, vámjogi kvalifikációk létesítését, továbbá önálló vámterület és vámőrség megteremtését, ezeknek rendeleti uton való szabályozását. A felirat sürgeti a vasúti és postai tárgyalások mielőbbi befejezését, kéri a levél és távirat cenzura enyhítését, a szállodáink régi forgalmának mielőbbi visszaállítását, a dunai kereskedelem fejlesztésére a helyi kikötő mielőbbi megépítését. A felirat egyik pontjában még azt kéri a székesfőváros törvényhatósága a nemzetgyűléstől, hogy hasson oda, hogy a Nemzetközi Duna-bizottság Budapesten helyeztesse el véglegesen.

Ezen határozatot Budapest székesfőváros th. bizottsága átiratban megküldte támogatás és csatlakozás végett Debrecen város közönségének is. Az átiratot a legközelebbi közgyűlés tárgyalni fogja.

Mit jelent az új örlési rendelet

Nem lesz többé nullásliszt

Lapunk tegnapi számában közöltük a kormány legújabb rendeletét, mely a buza és árpa új örlési arányára vonatkozik. Helyszüke miatt nem fűzhetünk megfelelő magyarázatot a miniszteri rendelethez, pedig, — mint minden hatósági rendeletre, ugye erre is — ráfér a magyarázat. A közönség széles rétegei ugyanis nem értik meg a hivatalok tulságosan tömör és a világosság rovására nehézkes stílusát és bizony akárhány hatósági rendelet elejét elfelejtik, mire a végét elolvassák. Pedig az új örlési rendelet elsősorban, sőt majdnem kizárólag az ellátatlan lakosság nagy tömegét érdekli, mert az ő gyomráról és az ő zsebéből van voltaképpen szó...

Hogy olvasóinknak helytálló és világos magyarázatot adjunk az új örlési rendeletről, munkatársunk felkereste Kiss Ferenc városi tisztviselőt, az ellátatlanok hatósági főgondviselőjét, aki a következő felvilágosításokat adta neki:

— Az új örlési rendelet nagyjelentőségű újítás a közellátás terén. Lényegében annyit jelent, hogy az *ellátatlanok az eddigénél sokkal finomabb kenyér és főzölisztet kapnak*. A minisztérium elrendelte ugyanis, hogy az eddigi 82 százalékos örlési arány helyett 80 százalékos lisztet kell a buzából előállítani és pedig nem háromfélét, hanem csak kétfélét. Eddig egy mázsa buzából 18 százalék esett le korpára és porlásra, most 20 százalék esik el e címen,

ami a liszt minőségét javítja meg. Eddig a 82 százalékos lisztből 15 százalékosot kellett nullás lisztte, 20 százalékosot főzölisztte és 47 százalékosot kenyérlisztte kiörölni, most 30 százalék lesz a tészta liszt és 50 százalék a kenyérliszt. Így természetesen jobb lesz a kenyérliszt is és jobb lesz szinte hasonlíthatatlanul a főzöliszt, — de nem lesz nullás liszt. Azt hiszem, hogy az ellátatlanok nagy tömegei örülni fognak az újításnak. Igaz, hogy a finomabb főzöliszt drágább is lesz, amennyiben a közvetlen fogyasztók körülbelül 18— koronáért fogják kapni 12— korona helyett, de abból aztán bátran lehet készíteni a legfinomabb süteményeket is és nem kell 50 koronás nulláslisztet vásárolni. S a mai kenyérlisztnél sokkal jobb és izletesebb kenyérlisztet fog a régi 3— koronás árban kapni. A rendelet már is életbe lépett, de mivel Debrecen városa április hóra már megkapta lisztszükségletét, aligha hiszem, hogy nálunk májusnál előbb tudna érvényesülni. Valószínű, hogy az új lisztet csak a jövő hónapban tudjuk kiosztani az ellátatlanok között.

— Hogy az árpával mi a terve a köz-élelmezési minisztériumnak, ma még nem tudom. Valószínűnek tartom, hogy a régienél szintén finomabb árpalisztet hozzá fogják keverni a buzaliszthez. Azonban nem fogja rontani a buzaliszt minőségét...

Hiszünk, hogy a miniszteri rendelet így már megérthető!

Harding üzenete a kongresszushoz

Washington, április 15. Harding elnök első üzenete a kongresszushoz a következőket mondja:

— A kongresszusnak határozatilag kell kimondania, hogy az elméleti *hadiállapot az Egyesült Államok és a központi hatalmak között megszűnt*. Ki kell jelentenie, hogy az Egyesült Államok *nem lépnek be a népszövetségbe*, de nem zárják ki annak lehetőségét, hogy csatlakozzanak a népek olyan szövetségéhez, amely valóban a békét akarja szolgálni.

Ilyen szövetséget azonban csak úgy tartanak lehetségesnek, ha igazi békeállapot lesz az egész világon. Az elnök azután reménynek ad kifejezést, hogy rövidesen sikerülni fog neki egy ilyen szövetség irányvonala megállapítani. Hangsúlyozza továbbá, hogy nagy öröme szolgálja, ha a lefegyverezés minden államban rövidesen keresztülvihető lenne s kész volna ebben a kérdésben a többi nagyhatalmakkal tárgyalásokba bocsájtkozni.

— A Németországgal kötendő azonnali különbékére azt mondja üzenetében az elnök, hogy összes szövetségesei közül egyedül az Egyesült-Államok vannak még elméleti hadiállapotban, ami nem tűrhető tovább.

— Hogy a békeállapot haladéktalanul helyreállítsák, — mondja — *kész vagyok a kongresszus javaslatához hozzájárulni*, ha az jogaink fenntartásának figyelembevételével hozatik. Nem szeretném azonban, ha a kongresszus békejavaslatában az Európával szemben követendő politikánk alapelvei szögeződnének le. Az üzenet többi része belpolitikai kérdésekkel foglalkozik, s ajánlja, hogy az állami kiadások csökkentessenek, s a bevételekkel összehangzásba kerüljenek. Szükségesnek tartja a kereskedelmi hajópark megfelelő szaporítását.

— **Gyorsírók figyelembe!** Ma, szombaton délután fél hatkor a városháza tanácstermében a revisió gyorsírásról megkezdett vita folytatása.

Hat évi fegyházbüntetést szabott ki a budapesti büntetőtörvényszék Dékány Istvánra, a vészopó Szamuely sefförjére, gyilkosságra irányuló szövetkezés és egyéb kommunista bűncselekmények miatt.

— **Katonai hangverseny.** Szombat és vasárnap a katonai vonószenekar a Hungária kávéházban este 8 órai kezdettel klasszikus műsorral hangversenyt rendez. Belépődíj 10 K. tiszteknek 5 korona.

NAPI HIREK

A szövetkezetek ellen

szónokolnak most Szegeden azok akik egyéni érdekeiket látják veszélyeztetve a keresztyen fogyasztási szövetkezetek működésében. Hallottunk Mórokat, Ign. cokat, Blaukat, Grünöket, Izidorokat és auslugszókat, akik nagyszerűen összehangolt koncert-stílusban szidták és ücsdörlték a keresztyen politikai irányzatot, amely dédelgeti, kedvezményekben részesíti a „kurzusos” szövetkezeteket. Oh hogy megtalálták egymást a konkurrensok, hogy végetért kötik a kenyéririgység és féltékenykedés, mihelyt a keresztyen szövetkezeteken lehetett rugni és ütni nagyot... De elfeledték, hogy nemrégén még ők voltak a dédelgetett kedvencek, ők részesültek állami kedvezményekben, ők adták el az állam sóját, gépjait stb. és ők szállították pártkasszáknak sópénzt, hadseregnek papirbakkancsot, csalánból préselt posztót, ők halmoztak árut üzérkedtek mindennel, ami a magyarság hőrére ment s ők tartják ma is szédítő magasságban mindennemű közszükségleti cikknek az árt... Oh, a szegedi szónokok bizonyára elfeledték már ezeket, de nagyon tévednek ha azt hiszik, hogy a keresztyen magyarság is elfelejtette. Nem. A falu n. p., a város szegénye nagyon jól tudja hogy miért olyan veres posztó a fogyasztási szövetkezet a Mórok és Lendcok szemében, s mivel jól tudja, nem is hagyja magát félrevezetni többé.

Vasárnapi istentiszteletek

A ref. Nagytemplomban délelőtt 10 órákor prédikál Konrad Zoltán n. lelkész, délután 5 órákor prédikál Márton Sándor segédlelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órákor prédikál Szele György lelkész, délelőtt 11 órákor prédikál dr. Révész Imre lelkész, délután 2 órákor prédikál Konrad Zoltán n. lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 8 órákor ifjúsági istentiszteletet tart Nagy István vallásitanító lelkész, 10 órákor prédikál Mezei Béla segédlelkész, délután 5 órákor prédikál Uray Sándor lelkész. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órákor prédikál Kis Andor segédlelkész, délután 2 órákor prédikál Csányi Benjámin segédlelkész, Ispolyai templomban délelőtt 10 órákor prédikál G. ncsy Béla segédlelkész, délután 2 órákor prédikál Kalmár Dániel segédlelkész. Homokkeri imaházban délelőtt 10 órákor prédikál Molnár Ferenc vallásitanító lelkész.

Vasárnapi iskola a szokott helyen és időben tartatik meg.

A Konfirmált Leányok Szövetségében (Egyház-tér 17. szám, ref. egyház tanácsterme) délután fél 4 órákor bibliai magyaráz Nagy István vallásitanító lelkész.

A Kossuth-utcai templomban a délután 5 órai istentisztelet végeztével körmissziói előadást tart Vasel Matild kínai misszionárius.

A rom. kath. templomban holnap vasárnap fél 7, 7, 11 és fél 12 órákor csendes misék. — Fél 10 órákor nagy mise, utána szent beszéd. Délután 3 órákor a Szent József Társulat ájtatossága, utána sz. olvasó. 4 órákor a bérmandók oktatása.

Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órákor Nikodemusz Károly evang. lelkész végzi az istentiszteletet. Délután 3 órákor ima.

— **Tóth János az orsz. birtokrendező bíróság elnöke.** A hivatalos lap pénteki száma közli, hogy a kormányzó a minisztérium előterjesztésére az Országos Földbirtokrendező Bíróság elnökévé Tóth János b. t. t. nyug. m. kir. belügyminisztert, másodelnökévé dr. Böröcsök Andor min. tanácsost, tanácselnökévé pedig dr. Fűze-séry Tibor kuniai bírót és Nagy János ny. államtitkárt nevezte.

— **Katonaság a Városházán.** Megirtuk annak idején, hogy a Városháza 12 szobáját a a Körlet Hadbiztosság foglalta le és hogy ezen lefoglalt helyiségek átadása tárgyában a tanács átiratot intézett a katonai körletparancsnoksághoz. A városi tanács multkori átiratában utalt arra, hogy a városi hivatalok az iroda-helyiségek lefoglalása folytán össze szorultak és rámutatott arra, hogy a hadbiztosság helyiségeit elhelyezhetné a katonaság az egyes lakanyáknál. Most az átiratra a katonai körletparancsnokság azt válaszolta, hogy a hadbiztosság kitelepítése

nehézségekbe ütközik sőt egyáltalán lehetetlen. A városi tanács legutóbbi ülésén ismét szönyegre került ez az ügy és a tanács most úgy határozott, hogy feliratot intéz a honvédelmi miniszterhez, melyben egyes bizottság kiküldését kéri, hogy ez a bizottság döntsön a katonaságnak a Városházáról való kiköltöztetésére, egyben a hadbiztosságnak a kaszárnyákban való elhelyezése tárgyában.

— **Adományok Fenyus Zoltán mülábara.** A tegnapi napon a Hajdúföld által megindított nemes célú gyűjtéshez a következő adományokat kaptuk: Sztányi Tibor barátjának tragikus halála alkalmából Maizner János hírlapírótól koszorúmegváltás címén 50 koronát, továbbá úv. Tóth Ferencétől 20 koronát és Németh Muczytól 50 koronát Eddigi gyűjtésünk ezzel 2049 koronára emelkedett.

— **Köröznek egy kocsis legényt.** Reichmann Viktor szesznagykereskedő feljelentést tett a rendőrségen Portő György kocsisa ellen. Rortő György tegnap délelőtt 2000 korona sórpénzt incassált be, amely összeggel megszökött. A rendőrség körözi a sikkasztó kocsisat.

— **Uj rend a vasuton.** A máv. üzletvezetősége szénellátás javulása következtében e hó 23-ikától, vagyis a **jövő szombattól kezdődőleg** a következő új rendet vezette be vonalain:

a **hétköznapokon** este 5 óra 47 perckor Budapest felé (átszállással) indított vegyesvonat ezentul **vasárnap is** fog közlekedni;

a jövő szombattól kezdve a Budapestre induló vonatok **szombaton is** fognak közlekedni: a **Záhony—Debrecen között** közlekedő személyvonat a jelzett időponttól kezdve **vasárnap is** fog járatot fenntartani.

— **Alsójózsza község legelőt kér.** Alsójózsza község azzal a kéressel fordult Hajdúmegeye főispánjához, hogy a Maes folyó mentén elterülő városi legelőt engedje át a község részére. A megye főispánja tekintettel arra hogy a kért terület Debrecen város birtoka, az alsójózszaiak kérelmét áttette a városi tanácshoz. Ezt az ügyet legutóbb tárgyalta a tanácsülésen és úgy döntöttek, hogy tekintettel arra, hogy ha ezt a maesi birtokot átengedik az alsójózszaiak részére, akkor a város alaposan megkárosulna, ennél fogva javaslatba hozza a városi tanács a közeli Harstein birtokból való legelő kiszakítását megfelelő kártérítés ellenében.

— **Biharvármegye a mezőgazdasági fakultás felállításáért.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb Berettyóújfaluban tartott közgyűlésén nagy lelkesedéssel járult a debreceni kir. magyar tudományegyetem tanácsának azon indítványához, mely a debreceni egyetemnek mezőgazdasági fakultással való kibővítését célozta. A közgyűlés határozatilag állást foglalt az egyetemi tanács indítványa mellett s kimondta, hogy a debreceni egyetemnek mezőgazdasági fakultással való kibővítése olyan országos érdek, melyet rövidesen meg kell valószínűsíteni. A határozatot csatlakozás végett megküldték a többi törvényhatóságoknak is, köztük Debrecen város törvényhatóságának is.

— **A mezőgazdasági bizottság elhelyezése.** Hirt adtunk arról, hogy a nemrégiben megalakult mezőgazdasági bizottság elnöksége, tekintettel arra, hogy a bizottság hatósági jogkörrel van felruházva és anyagi segítségéről még kormányrendeletileg gondoskodás nem történt, azzal fordult a városi tanácshoz, hogy a kistanácstermet vasárnaponként 11 órától becsássa rendelkezésére. A tanács örömmel siet a mezőgazdasági bizottság támogatására és a kistanácstermet írószerekkel és sokszorosítóeszközökkel hajlandó minden vasárnap délelőttre 11 órától átadni a bizottságnak, egyben gondoskodás történt a tanács részéről, hogy a bizottság meghívói idejében kézbesíthessenek.

Egy festményért hatvan millió koronát fizettek Amsterdamban egy árverésen, vagyis nyolcszáz ezer hollandi forintot. A kép Vermeers festménye és „A kis utca” néven ismeretes.

— **Meglopott kislány.** Nagy Istvánné Piac-utca 44. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy szerdán reggel az iskolába menő Berta nevű kislánya füléből egy eddig ismeretlen asszony kilopta fülbevalóját. A kislány előadása szerint a Piac-utcán ment az iskolába. Utközben egy ismeretlen asszony egyik kapu alá becsalta és ott füléből kivette két értékes arany fülbevalóját. A kislány azonnal haza rohant és elmondta az esetet édesanyjának, aki sietett a rendőrségre följelentést tenni. A rendőrség nyomozza a rabló asszonyt.

— **Rablás a Csokonai-utcában.** Tegnap a késő délutáni órákban különös rablás történt a Csokonai-utcában. **Jobbágy Istvánné** Csokonai-utcai lakos tegnap délután Margit nevű lányát elküldte az egyik mosodába, hogy hozzon haza onnan 6 darab férfi inget. A kislány el is ment a mosodába, kiváltotta a 6 darab inget és azokkal együtt hazafelé indult. Utközben egy ismeretlen asszonnal találkozott, aki se szó, se beszéd, elvette tőle az ingeket. Jobbágy Margit azonnal hazasietett és elmondta az esetet édesanyjának, aki feljelentést tett az ismeretlen asszony ellen. Az ingek értéke több ezer korona. A rendőrség megindította a nyomozást.

A Tisza-gyilkossági per tárgyalása

Gärtner Marcell és Lengyel László kihallgatása

Változatlan nagy érdeklődés mellett folyt le a Tisza-per tárgyalásának negyedik napja is. Félházi nyitotta meg a tárgyalást Gádó István elnök. Elsőnek Gärtner Marcellt hallgatják ki. — **Elnök:** Bűnösnek érzi magát?

Gärtner: Nem.

Elnök: Adja elő a tényállást, de csak a gyilkossággal kapcsolatban levő dolgokat.

Gärtner: Október 31-én reggel elindultam a kórházba, amely az Alföldi-utcán volt. Az utcán több katonát megállította a tisztoket s letépték a csillagokat s rangjelzéseket. Ekkor tudtam meg, hogy forradalom van. Innen elmentem a katonai ügyészségre, ahol a takarékkönyvem volt, majd a katonai beszerzési csoportba igyekeztem, ahol élelmiszereket akartam bevásárolni. Elmentem a Mária Terézia-laktanyába, hogy egy katonát kérjek, aki hazavigye az élelmiszert. A katonai ügyészségtől kijövet hallottam, hogy az utcán katonák kiabáltak, hogy meg kell ölni Tiszát, Lukásichot, Dáni Balázst és más tábornokokat. A Hermina-ut felé érve, elhatároztam, hogy bemegyek Tisza Istvánhoz. A rendőr megmutatta, melyik a Tisza villája. Nagy tömeg állt a ház előtt. Bementem a kapun s rögtön jött előm Tisza István s kérdezte, mit akarok?

— Kegyelmes uram, négy szemközt akarok beszélni. — Ekkor megjelent egy idős ur-asszony s azt mondta: Nem engedem négy szemközt beszélni. Elmondottam azután, hogy Tiszát megakarják ölni s kértem, gondoskodjék biztonságáról. Tisza ezt megköszönte, mire el távoztam. Ekkor egy óra lehetett.

Elnök: Nem volt magával 4—5 fegyveres katoná?

Gärtner: Lehet, hogy úgy látszott, de mondhatom velem nem volt.

Elnök: Volt magánál revolver?

Gärtner: Nem volt.

Elnök: Nem érdeklődött, hogy hány csendőr van ott?

Gärtner: Abszolút nem. Haza mentem ezután és megebédeltem. Délután elmentem Lévai ügyvédhez a takarékkönyvem ügyében. Körülbelül egy óráig voltam ott. Ekkor 6 óra lehetett. Később hallottam, hogy Kenyérmezőről több ezer orosz fogoly jön a főváros felé. Másnap ismét elmentem a katonai ügyészségre.

Elnök: Miért ment a Mária Terézia laktanyába s miért kért 8—10 fegyveres katonát?

Gärtner: Ezt tagadtam mindig, tagadom most is.

Elnök: Ha nem volt semmi része a gyilkosságban, miért szökött meg?

Gärtner: Az előérzetem azt sugta, hogy ilyen Hüttner, Sztanykovszky féle társaság miatt bajba kerülök.

Elnök: Fényes László is gyanúsítva volt, még sem szökött meg, itthon tartotta magát.

Gärtner: Ja, Fényes az emberiséget szereti, én meg a gyermekeimet szeretem.

Ezután Lengyel Lászlót hallgatják ki, aki szintén nem érzi magát bűnösnek. Tudta, hogy Csernyák tagja a Nemzeti tanácsnak, ő sommifele értekezleten nem vett részt.

— Magvak legjobbak, csokrok, koszorok
legszebbek Paczeltnél.

Emlékiratain dolgozik a degenerált
gróf Károly Mihály, aki most Zágrábban van,
de a dalnát tegepartra, Raguzába akar visz-
szavonulni.

— Ifj. Schaff János táncintézetében a
Royalban, az újtanfolyam már megkezdődött,
beiratás még elfogadtatik. Minden vasárnap
nagy táncestély. Külön órák bármely időben.

Ajándékba egy gramm rádiumot
ad az amerikai elnök Curienének, az amerikai
nők nevében. Az ajándék értéke százezer dollár.

— Színház után irány — Buzás!

DEBRECENI
Kalapgyár
SZELLE és KÖSA
Női és férfi kalap megren-
delések és javítások gyorsan
és pontosan készíttetnek **PIAC-U. 63. SZ.**

HATÓSÁGILAG TÁMOGATOTT
NÉPRUHÁZATI CIKKEK
KIÁRUSÍTÁSA SIMONFFY U. 2.
(városi bérház, volt Lisztroda helyiségben.)

KIÁRUSÍTÁSRA KERÜLNEK:

Munkás bakkancsok,
Női és gyermekcipők,
Füstlán, stux bricsosz és pantalló nadrágok,
Férfi és női fehérművek,
Kanavaszok, zophírek,
Férfi ruha fustlán és seig szövetek

A LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

SZÍNHÁZ.

* **Meddig tart a színházi szezon?** Az
egyik közel mult közgyűlés kimondta, hogy a
város **Kardoss Géza** színházgátonak a színi-
évad tartamára az iskolákra érvényes olcsóbb
u. n. kultur-árban számítja a villamos áramot.
A legutóbbi tanácsülésen ezzel kapcsolatban
felvetődött a kérdés, hogy a színházi idény
tulajdonképpen meddig is tart? Hosszas vita
után a városi tanács dr. Kölcsey Sándor tb.
főügyész véleménye alapján kimondotta, hogy
a színi idény minden évben szeptember 15-től
kezdődőleg a másik év május 15-éig tart be-
zárólag.

* **A Családi Kör Színházi Híradó** szenzá-
ciós újszáma ma jelent meg, Kubányi György a
kedvelt bouvivant nagyszerű színlapjával 8
képpel és a színház teljes heti műsorával, a
következő érdekes cikkeket közli: Bodán Mar-
git budapesti vendégszereplése. Az utahi lány
szövege a szereplőkkel együtt. A szezon slá-
gere, A mi falunk. Az Opera művészei Debre-
cenből. Bodán Margit és Rácz Adáról költe-
mények. Gyula-nap a színpadon. Masamód-bál
a Bikában teljes műsorral. Levelek a Családi
Kör leveles ládájából. Csáthy Kálmán, Szalán-
czy József, Rácz Ada, Bánhidy József levelei
Kardoss Géza igazgatóhoz. Azonkívül nagyon
sok érdekes intimításokat közöl. Végül közli az
Apollo, Uránia, Aranybika muzik teljes heti
műsorát, amit a Családi Kör ezután minden
béten pontosan közölni fog. Ez a legjobb szin-
házi hetilap, csoda olcsó 5 koronáért mindenütt
kapható.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Szombaton C. bérletben kerül színre **Ku-
rucz Feja Dávid.**

* **Vörösbegy** kalandor történet 6 fel-
vonásban Lóth Ila és Csontos Gyula főszereplé-
sével az Apollóban.

* **Filmkirálynő** társadalmi dráma 5 fel-
vonásban Fabienne Fabrège főszereplésével az
Urániában.

* **Dollármenyasszony** kalandor regény 5
felvonásban izgalmas menetével, üldözéseivel
valóságosan frappirozza a közönséget, bemu-
tatja az Aranybika muzik.

* **A négy ördög díszelőadása** legszenzá-
ciósabb cirkuszdráma hétfőn az Apollóban.

Művészet.

Kürthy Zoltán hegedűhangversenye.
(Április 14.)

A dobogón megjelenik egy nyulánk, leányos areu
tju; most jól megnézhetjük: ez az, aki tegnapielőtt
orgonajátékával varázsolt el, de nincs időnk sokáig né-
zelődni; játszani kezd és játéka egészen lebilincsel. A
hegedűből zengő, telt, meleg hangok ömlenek, olyan
üden és tisztán, mint a harmat, olyan könnyedén, mint
a pasirta torkából a dal; egy-egy resek crescendo
után olyan hatalmas erővel zúg a hegedű, hogy szinte
keresnek szemünkkel a törekény művész mögött azt a
hatalmas valakit, akinek kezével játszik. De az se so-
káig tart, hogy az egyes vonásokat külön megfigyel-
hessük: a bűgös ha g melegét, a sziporkázó könnyed-
séget, a bársnyos puhaságot, a telt pengést az E-hur
legmagasabb hangjaiban is, mert mindezek által valami
drágább költ: a darabok lelke. Aki valamennyire ismeri
Mozartot, azt mondja: ez Mozart, ez az igazi Mo-
zart! zene: a tiszta szép avartalan világa, a rokokós
elegancia által szabályozott belsőség és finom mélység.
De hogy a hegedűs mit tud, azt mégis a *Vieuxtemps*
darabjaival szokta megmutatni; Kürthy Zoltán a Bal-
lada és a polonaise-sal mutatta meg, amely a hegedű-
játékosból minden titkok varázsát felszabadítja, ha ott
van benne az a varázserő; mert utólrhetetlen teljes-
séggel egyesíti magában a busongó fájdalmat, a fel-
zokogó panaszt, a szenvedélyes ujjongást — hogy mind-
ezt, még többet is ennél, ezt mondta el a Kürthy Zoltán
értelmezésében. De meg azt is, amit a következők
két virtuóz darab is bizonyított, (Wienlowszky egy ma-
zurkája és Tartini variáció), hogy a virtuóz technikai
tudás neki nem öncél, hanem eszköz; ezekből a bri-
liáns darabokból ezáltal a tökéletes technikai értelmezés
által mely *tartalmi* szépségek bontakoztak ki: mindig
a darabok lelke, a zene lelke, úgy hogy a szó legiga-
zabb értelmében sirt a magyar nóta, amint a *Nachd*
művészi feldolgozásában megszólalt a magyar lélek is a
hegedűn. A művész akadémiai versenyén nyert kemény
hegedű ez, egészen bizonyosan készítője legjobb művei
közül való a csak érne kell nemes tónusának.
A hegedűhöz méltó volt a kíséret: olyan biztos-
sággal, olyan bársnyos melegséggel ölelte körül a he-

gedű királyian szárnyaló hangjait, mint az égből nyu-
gód, meleg kékje hordozza a szívárványt „Nagyszorúen
összetanultak”, mondta valaki. Természetesen, de ez
több, mint összetanultság; ez két lélek összeforrása,
amikor az a két lélek nemesek apa és fia, hanem isten
kegyelméből való két művész.

Mindent összevéve, amit két hangversenye be-
nünk hagyott, azt hisszük, hogy maga a művész se-
tudná ebben a percben, hogy a zeneművészet melyik
ágában fogja megtalálni legszíveszerintebb hivatását,
melyik hangszere vonzza magához teljesen, vagy nem
egy harmadik ág: a zeneszerzés vagy a dirigensi szék
köt-e majd magához. De akármit legyen, az bizonyos,
hogy a magyar művészet egére a gondviselés Kürthy
Zoltánban új esillagot adott. Debrecen közönsége tiszta-
szívűl kíván neki fényes ragyogást, hosszú delelőt.

Schubert-est Fűrey F. Gusztáv régen-
vart Schubert-előadása szerdán, 20-án este fél
8 órakor a Zenedében. A Schubert dalokat
Havas Gáborné tökéletes művészettel éneke-
li. Jegyek Méliusznál.

Ma szombat este fél 8 órakor tartja Fű-
redi Sándor hegedűművész szólóestélyét „Zene-
dében”. Jegyek Gárdosnál és este a pénztárnál.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

A tőzsde

Budapest, április 15. (Nemz. St. t. jel.)
A tőzsde ma csendes volt; az árfolyamok le-
morzsolódtak. Napoleon 9.60—8.90, dollár 270—
90, francia frank 21.05, márka 447, lira 13.10,
osztrák korona 0.47—46, lei 458—53, szokol
390—80, dinár 7.60, lengyel marka 0.36.

Zürich, magyar korona 2.05 (megnyitás.)

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat,
ezüstöt legolcsódrágábban
vevő **Simon György**
DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Apró hirdetések.

Aranyat
mindentéle ezüstöt, brilli-
ánsot, gyöngyöt vesz —
Steiner Mihály Hatvan-u.
2 szám. I. emelet.

6 os dobtengely
rész csapágyakkal eladó.
Cséplést vállalkozó Ebert,
Vargakert K. Tóth-utca 5.

Elsőrendű
női és férfi munkacserék
állandó munkára felvétet-
nek Riskó és Társa női
divattermében.

Tehenet,
kocát közeli tanyára ré-
szesztásra elvállalok.
Megkereséseket „Magyar-
hon” kiadóba kérek

Rikkancsot,
két-három ügyes fiút al-
kalmas a HAJDUSÁGI
VIRRADAT kiadóhivatala.
Jelentkezés délután 12—1
óra közti Piac u. 59. sz.

Eladó
Mester-utca végén, a so-
rompó mellett egy kis
ház földdel együtt a házba
azonnal be lehet költözni
Jószágok tartására nagyon
alkalmas. Értekezhet
Gazdák Bankja, Kossuth-
utca 17.

Eladó
7 hold föld, melynek fele
gabonával van bevetve
város alatt sámsóni so-
rompó mellett kőut mentén.
Értekezhetni Gazdák
Bankja, Kossuth-u. 17.

Önálló
nagy munkás, ki katonai
szabóságban is teljes jár-
tassággal bír, felvetetik
Koros Sándor üzletében
Piac u. 69.

Festőt butor
ágyak, sodronyb-tetek,
asztalok, ruhaszekrények,
íróasztal stb eladó Mik-
lós-utca 3.

METEOR MOZGÓBAN
Bocskay-tér.

Ma, április hó 17 én, vasárnap

A tigrisarcu ember. II. rész.
Amerikai kalandor történet II. rész a
Vészjel 6 felvonásban.

HARRY és BARRY.
Humoros.

Jegyelővétel szombaton d. e. 10 órától.
Előadások kezdete d. u. 5, 7 és 9 órakor.
Helyárak: P. 16, F. 14, I. 12, II. 8,
III. 6 korona.

Koros Sándor
Árli-szabó üzletében Piac-u. 69
ajánlatot elegáns férfi
szíjnyak kapható

Kalvinista Szemle

REFORMÁTUS EGYHÁZI, EGYHÁZ-
TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI NAPILAP

Felélés szerkesztő:
DR. SEBESTYÉN JENŐ
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, XI., Ráday-u. 28.

Előfizetési ára egész évre 100, félre 50 K
Mutatványszámot küld a kiadóhivatal.

Bélyegzőgyár
és vésőintézet
P. ULÓ I.
Baththyani-utca 22.
Telefon 1365.

Forgács István
műorás
Bádógos-u.

Kőváry és Altmann
szűcsök, Piac 42. Pannónia épít
let. Bármilyen szakmába vágo
munkákat pontosan és jutá-
nyosan készítenek.

Maga hamis Benedikt Jenő
fogért, aranyért, brilliánsért a
legmagasabb napi árat kaphatja
ujjonnan berendezett aranyműves
és ékszerész üzletében Piac 72.